

DOM

afsagt den 20. juni 2014 af Vestre Landsrets 11. afdeling (dommerne Elisabeth Mejnertz, Henrik Estrup og Karen Foldager) i ankesag

V.L. B-

E

mod

P

Retten i Hjørring har den 18. juni 2013 afsagt dom i 1. instans (rettens nr.

Påstande

For landsretten har appellanten,

E

gentaget sine påstande for byretten, dog at beløbet alene påstås forrentet fra sagens anlæg den 17. juni 2010.

Indstævnte, P

, har påstået dommen stadfæstet.

Påstandene fremkommer således:

Parterne har for landsretten været enige om, at det kan lægges til grund, at F

årsløn forud for trafikuheldet i 2004 ville udgøre 229.531,98 kr., hvis hun havde arbejdet 37 timer om ugen.

E

har gjort gældende, at

E s erhvervsevne forud for trafikuheldet i 2004 var nedsat med 50 %, og at hendes indtjeningsevne forud for trafikuheldet derfor kan opgøres som 50 % af årslønnen ved arbejde på fuld tid på 229.531,98 kr. svarende til 114.765,99 kr.

E har endvidere gjort gældende, at E samlede erhvervsevnetab efter trafikuheldet i 2004 ifølge Ankestyrelsens afgørelse af 23. december 2010 og Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse af 30. maj 2007 udgjorde 75 %, hvoraf de 25 % skyldtes trafikuheldet. Den erhvervsevne på 50 %, som E havde i behold forud for trafikuheldet, er således på grund af trafikuheldet blevet yderligere halveret. Med dette udgangspunkt og efter opregulering af beløbet på 114.765,99 kr. til forfaldstidspunktet og aldersreduktion og fradrag af det allerede betalte beløb fremkommer påstandsbeløbet på 508.800 kr.

P har gjort gældende, at E erhvervsevne både før og efter trafikuheldet udgjorde 12 timer om ugen, og har på den baggrund opgjort hendes årsløn til 74.443 kr. svarende til 12/37 af 229.531,98 kr.

P har for landsretten fremlagt en synopsisberegning, ifølge hvilken E s erhvervsevnetab med udgangspunkt i en årsløn på 74.443 kr. udgør 192.000 kr. P har betalt 160.800 kr., og forskellen mellem dette beløb og beløbet på 192.000 kr. udgør det beløb på 31.200 kr., der indgår i byrettens dom.

Procedure

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det lægges efter bevisførelsen, herunder E s egen oplysning i et skema til Arbejdsskadestyrelsen underskrevet den 6. august 2003, til grund, at E forud for trafikuheldet i januar 2004 kun kunne arbejde i 12 timer om ugen.

Det lægges efter bevisførelsen, herunder E's egen oplysning i et andet skema til Arbejdsskadestyrelsen underskrevet den 13. august 2004, Hirtshals Kommunes journalnotat af 19. juli 2005 og erklæring af 3. oktober 2006 fra fysioterapeut Anni Navntoft endvidere til grund, at E i nogen tid efter trafikuheldet i januar 2004 fortsat kunne arbejde 12 timer om ugen.

På denne baggrund, og da det er uden betydning, om erhvervsevnenedsættelsen forud for trafikuheldet udelukkende skyldtes arbejdsulykken i 1999 eller tillige andre forhold, er det ikke bevist, at E's erhvervsevne blev yderligere forværret ved trafikuheldet i 2004.

Herefter, og som P's påstand er nedlagt, stadfæster landsretten dommen.

Efter sagens udfald sammenholdt med parternes påstande skal E betale sagsomkostninger for landsretten til P med 40.000 kr. Beløbet, der er uden moms, er til udgifter til advokatbistand.

Landsretten har ved fastsættelsen af beløbet lagt vægt på sagens værdi, omfang og forløb.

Th i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes.

E skal betale sagens omkostninger for landsretten til P med 40.000 kr.

De idømte sagsomkostninger skal betales inden 14 dage og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Elisabeth Mejnertz

Henrik Estrup

Karen Foldager

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 20. juni 2014

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Bonnie Broe', written over a circular stamp or seal.

Bonnie Broe

retssekretær

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 18. juni 2013 i sag nr. BS

E

mod
Ankestyrelsen
Amaliegade 24
1022 København K
og
P

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen, der er anlagt den 17. juni 2010, vedrører fastsættelse af erhvervsevnetabsprocenten for E som følge af en arbejdsskade, som hun var udsat for den 15. december 1999, og spørgsmålet om E i forhold til P har krav på erstatning for mistet erhvervsevne som følge af et trafikuheld, som hun var udsat for den 30. januar 2004, samt om tidspunktet for tilkendelse af erstatning og grundlaget for beregning af erstatning.

Sagsøgerens påstand overfor sagsøgte Ankestyrelsen er, at Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at erhvervsevnetabsprocenten som følge af arbejdsskaden den 15. december 1999 skal fastsættes til 65 % med virkning fra den 1. april 2005, subsidiært fra den 5. august 2005.

Sagsøgerens påstand overfor sagsøgte P er, at P tilpligtes til sagsøgeren at betale 508.800 kr. med procesrente fra den 9. februar 2011, subsidiært et mindre beløb i det omfang der gives sagsøgeren medhold i den overfor Ankestyrelsen nedlagte påstand og således 73.200 kr., såfremt sagsøgeren får fuldt medhold i den overfor Ankestyrelsen nedlagte påstand.

Ankestyrelsens påstand er frifindelse.

P påstand er frifindelse, subsidiært, at den påståede erstatning fastsættes til et mindre beløb alene med tillæg af procesrente

fra sagens anlæg.

Oplysningerne i sagen

Ankestyrelsen traf den 23. december 2010 afgørelse om tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden den 15. december 1999. I afgørelsen hedder det:

" ...

Afgørelse i din sag om en arbejdsskade

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om tab af erhvervsevne som følge af din rygskeade den 15. december 1999.

Resultatet er:

- Vi har genoptaget vores afgørelse af 16. november 2007 om tab af erhvervsevne på ulovbestemt grundlag
- Du har ret til erstatning for tab af erhvervsevne på 35 procent i perioden 5. august 2005 til 1. august 2008. Vi forhøjer således erstatningen fra 20 procent til 35 procent i denne periode
- Du har ret til erstatning for tab af erhvervsevne på 50 procent. Vi forhøjer erstatningen fra 20 procent til 50 procent med virkning fra den 1. august 2008
- Erstatningen for tab af erhvervsevne skal beregnes på grundlag af en årsløn på 211.000 kr.

Vi ændrer således Arbejdsskadestyrelsens afgørelse.

Denne afgørelse træder i stedet for vores afgørelse af 16. november 2007, som herved ophæves.

...

Begrundelsen for afgørelsen om genoptagelse på ulovbestemt grundlag

Ved vores afgørelse af 17. november 2007 vurderede vi, at dit tab af erhvervsevne som følge af skaden den 15. december 1999 var 20 procent. Vi tog ikke stilling til dit samlede tab af erhvervsevne. Det var en fejl.

Din advokat har anmodet Arbejdsskadestyrelsen om at genoptage spørgsmålet om årsløn på ulovbestemt grundlag på baggrund af Højesterets dom af 16. august 2010. Da vi har genoptaget spørgsmålet om tab af erhvervsevne

på ulovbestemt grundlag, har vi aftalt med din advokat, at vi også tager stilling til spørgsmålet om årsløn.

Begrundelsen for afgørelsen om erstatning for tab af erhvervsevne

Vi vurderer, at dit samlede tab af erhvervsevne i perioden 5. august 2005 til 1. august 2008 var 50 procent, og at en tredjedel af dette tab skyldes trafikuheldet. Dit tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden er derfor 35 procent i den periode.

Ved vurderingen af dit tab af erhvervsevne i perioden 5. august 2005 til 1. august 2008 har vi lagt vægt på, at det blev konkluderet i forbindelse med en virksomhedspraktik i april 2005, at du ikke mente at kunne arbejde mere end 12 timer om ugen. Den 5. august 2005 blev du visiteret til fleksjob.

Vi vurderer, at det på dette tidspunkt ikke var dokumenteret, at du ikke på længere sigt ville kunne opnå en arbejdsfunktion, hvor du ville kunne arbejde på halv tid. Vi vurderer derfor, at dit samlede tab af erhvervsevne i perioden fra visiteringen til fleksjob den 5. august 2005 til tilkendelsen af førtidspension den 1. august 2008 var 50 procent.

Grunden til, at vi vurderer, at en tredjedel af dit samlede tab af erhvervsevne skyldes trafikuheldet i 2004 er, at du allerede inden trafikuheldet havde en betydelig nedsat erhvervsevne, men at din erhvervsevne blev yderligere nedsat i forbindelse med trafikuheldet i 2004.

Som følge af arbejdsskaden lider du af lette daglige lændesmerter. Du har fået godtgørelse for varigt mén på 5 procent.

Som følge af trafikuheldet i 2004 er dine smerter i lænden forværrede, og du har fået nakkesmerter. Efter trafikuheldet er din hukommelse og koncentrationsevne nedsat.

Vi har lagt vægt på, at du blev sygemeldt i forbindelse med arbejdsskaden. Efter endt barsels- og forældreorlov blev du igen sygemeldt den 25. marts 2002. Du kunne ikke genoptage dit arbejde som social- og sundhedshjælper, og der blev derfor planlagt forskellige kurser og arbejdsprøvning. Du kunne ikke umiddelbart arbejde mere end 3 timer om dagen, og du fik bruttorevalideringsydelse den 5. januar 2004 med henblik på en forbedring af din erhvervsevne. Din erhvervsevne blev dog yderligere nedsat i forbindelse med trafikuheldet den 30. januar 2004, og revalidering blev opgivet.

Vi vurderer, at dit nuværende samlede tab af erhvervsevne er 75 procent. Vi vurderer, at det er overvejende sandsynligt, at en tredjedel af det samlede tab af erhvervsevne skyldes det efterfølgende trafikuheld den 30. januar 2004. Vi vurderer således, at dit tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden den 15. december 1999 er 50 procent.

Vi har lagt vægt på, at du har fået førtidspension på grund af følgerne af arbejdsskaden og følgerne efter trafikuheldet i 2004.

Du er tilkendt førtidspension, fordi du efter mange års arbejdsprøvning, revalideringsforsøg og fleksjob ikke kan arbejde mere end 9 timer om ugen. Kommunen påbegyndte derfor en førtidspensionssag, og du er tilkendt førtidspension fra den 1. august 2008. Vi vurderer derfor, at dit samlede tab af erhvervsevne er 75 procent fra den 1. august 2008.

Der udbetales erstatning for tab af erhvervsevne, hvis arbejdsskaden har medført nedsat evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Der gives ikke erstatning, hvis erhvervsevnen er nedsat med mindre end 15 procent.

Vi anser et tab af erhvervsevne, et varigt men eller en persons død for at være en følge af arbejdsskaden, medmindre det er overvejende sandsynligt, at det skyldes noget andet.

Oplysningerne om dine sociale forhold fremgår af oplysninger fra din sag i kommunen.

Begrundelsen for afgørelsen om årsløn

Vi har skønsmæssigt fastsat din årsløn til 211.000 kr.

Vi vurderer, at din indtjening på skadetidspunktet ikke var retvisende for din indtjeningsevne, hvorfor vi har fastsat årslønnen skønsmæssigt på baggrund af oplysninger fra FOA om lønniveau for social- og sundhedshjælpere i 1999.

Vi har lagt vægt på, at du på skadetidspunktet var nyuddannet social- og sundhedshjælper. Du havde efter endt uddannelse ikke kunnet få et fuldtidsjob, hvorfor du havde taget et timelønnet afløserjob. Du modtog derfor ikke pension.

Vi har endvidere lagt vægt på, at du tidligere havde arbejdet som uaglært i hjemmeplejen, og at du netop havde taget din uddannelse med henblik på fastansættelse indenfor hjemmeplejen.

Vi finder samlet set, at der er mest der taler for, at dit afløserjob uden pension var en midlertidig situation, og at en indtjening med pension i henhold til overenskomsten er mere retvisende for din værdi på arbejdsmarkedet på skadetidspunktet.

Vi har endelig lagt vægt på, at du ud fra FOA's oplysninger kunne have haft en årsløn som social- og sundhedshjælper på 211.114,80 kr. i 1999. Afrundet til hele tusinde giver dette en årsløn på 211.000 kr.

Vi har lagt til grund, at FOA i brev af 31. august 2010 har oplyst, at du som fuldtidsansat social- og sundhedshjælper i 1999 ville have kunnet tjene en månedsløn på 14.699,33 kr. med 12 procent i pension.

...

Arbejdsskadesryrelsen fastsatte i afgørelsen af 31. juli 2003 din årsløn til 184.000 kr. Årslønnen blev fastsat på baggrund af oplysninger fra din arbejdsgiver om din timeløn og på baggrund af en skønsmæssig fastsat ATP-indbetaling. Ud fra disse oplysninger svarer den fastsatte årsløn til fuldtidsarbejde. Du er således ikke omfattet af Højesterets dom.

Vi vurderer imidlertid af de ovennævnte grunde, at den tidligere fastsatte årsløn er forkert, idet den ikke var retvisende for din indtjeningssevne på skadetidspunktet som social- og sundhedshjælper.

Årslønnen fastsættes ud fra skadelidtes samlede arbejdsfortjeneste i året før arbejdsskaden. Årslønnen fastsættes efter et skøn, hvis der har været tale om særlige ansættelsesforhold. Årslønnen lægges til grund ved fastsættelse af erstatning for tab af erhvervsevne.

Oplysningerne fremgår særligt af anmeldelsen, din sociale sag fra kommunen, dine og din daværende arbejdsgivers svar på Arbejdsskadestyrelsens spørgeskemaer samt din sociale sag fra kommunen.

..."

Til brug for Ankestyrelsens afgørelse, var der indhentet lægefaglig udtalelse fra speciallæge i ortopædisk kirurgi, Benn Rønnow Duus. Af udtalelsen fremgår blandt andet:

"...

Lægefaglig udtalelse vedr. E

Jeg er, i anledning af en modtagen stævning om tilkendelse af erhvervsevnetabserstatning blevet anmodet om en lægefaglig vurdering i denne sag. Sagen drejer sig om størrelsen af det erhvervsevnetab, som E har pådraget sig som følge af skaden d. 15. december 1999.

E har efterfølgende pådraget sig yderligere en skade d. 30. januar 2004. Denne skade er en privat skade. Denne vurdering vil derfor alene forholde sig til de følger, det anerkendte ulykkestilfælde kunne vurderes at have for E's erhvervsevne på tidspunktet før den private skade og vil således alene udtale sig om de funktionsbegrænsninger, som E havde inden den private skade i januar 2004.

Som grundlag for min vurdering har jeg anvendt nedennævnte akter. Der refereres i vurderingen til akterne under det anførte bilagsnummer.

- Bilag 1. Speciallægeerklæring af 250292
- Bilag 2. Anmeldelse af arbejdsulykke af 040200,
Bilag 3. Lægeerklæring I af 230200
- Bilag 4. Speciallægeerklæring fra speciallæge Ole Fedders af 110402
Bilag 5. Speciallægeerklæring fra speciallæge Ole Fedders af 080802
- Bilag 6. Speciallægeerklæring fra speciallæge Glen Gorm Rasmussen af 210904
- Bilag 7. Speciallægeerklæring fra speciallæge Ole Fedders af 210305
- Bilag 8. Lægebrev af 220306
- Bilag 9. Beskrivelse af MR skanning af 040506

Det fremgår af Bilag 1 at E. i 1990 havde fået en skade i ryggen efter et træk af en pallevogn. Hun havde konstante smerter og middelsvær nedsat bevægelighed i ryggen med en finger gulvafstand på 40 cm (ca. til knæene).

I bilag 2 og 3 beskrives den aktuelle ulykke, og det fremgår, at E. havde ud-talt ømhed i ryggen.

I bilag 4 beskrives at E. ved den aktuelle ulykke faldt ned af en trappe, og gled 10 - 12 trin ned på ryggen. Hun havde ved undersøgelsen 2 år efter uheldet smerter dagligt med udstråling til højre ben og af og til udstråling til venstre ben. Hun brugte af og til håndkøbs smertestillende medicin. Hun havde nedsat bevægelighed i ryggen med en fingergulvafstand til knæene. Det beskrives endvidere, at de rygsmerter, hun havde efter uheldet beskrevet i bilag 1, var forsvundet efter fysioterapeutisk behandling.

En ny undersøgelse af den samme læge et år senere (bilag 5), gjorde rede for, at den behandling man havde forsøgt ikke havde hjulpet, som forventet. Hun havde daglige smerter over ryggen som blevet øget, når hun brugte ryggen. Hun klarede det meste af det hjemlige arbejde, men måtte have hjælp til det tungere arbejde. Hun brugte af og til receptpligtigt medicin og bevægeligheden i ryggen var blevet lidt bedre, idet fingergulvafstanden nu var under knæene.

I bilag 6 beskrives at E. i januar 2004 var udsat for et nyt privat ulykkestilfælde, hvorved hun kørte direkte ind i en postbil. Hun fik smerter i nakken med udstråling til armene og en forværring af lændesmerterne, som hun havde efter det anerkendte ulykkestilfælde. Hun havde hovedpine, kraftige smerter i nakken smerter i højre skulder og kraftige lændesmerter. Ved undersøgelsen fandtes moderat indskrænket bevægelighed i lænden.

En ny erklæring fra 2005 (bilag 7), oplyser at E. I forbindelse med uheldet i 2004 havde udviklet tiltagende lændesmerter, i forhold til de tidligere kendte. Speciallægen fandt, at de nytilkomne gener gav anledning til en vis yderligere funktionsindskrænkning, men at der var håb om, at E. kunne finde et fleksjob.

I bilagt 8 beskrives at E's situation var yderligere forværret, idet der var tiltagende smerter i nakken med udstråling til armene og smerter i lænden. Lænden fandtes fikseret.

Resume og konklusion

Det kan, efter min opfattelse, på baggrund af de i sagen foreliggende akter af lægelig relevans, lægges til grund

- at E i 1990 var udsat for et rygtraume, men at generne herefter i løbet af 90'erne var forsvundet,
- at E allerede ved undersøgelse i 1990 havde indskrænket bevægelighed i ryggen,
- at E ved det anerkendte uheld pådrog sig et nyt rygtraume, hvorefter hun havde smerter i ryggen, hun brugte kun medicin herfor i begrænset omfang og ikke dagligt, samt at hun havde en bevægeindskrænkning på niveau med det, der fandtes allerede i 1990,
- at uheldet havde medført en vis funktionsnedsættelse, samt at hun klarede det meste af det hjemlige arbejde, men at hun måtte have hjælp til det tungere,
- at E ved det private uheld i 2004, fik en klar forværring i lænderyggen samt en betydelige gener fra nakken og hovedet.

Det kan på dette grundlag konkluderes,

- at E efter det anerkendte uheld, men inden det private uheld, havde rygener af et sådant omfang, at hun ville kunne varetage enhver form for ikke rygbelastende arbejde på stort set fuld tid. Her kan f.eks. peges på u-faglært montagearbejde, receptionistarbejde m.v.,
- at E efter det private uheld i 2004 fik en betydelig forværring af lænderygssmerterne samt at hun ydermere fik betydelige nakkesmerter.

..."

Arbejdsskadestyrelsen blev i henhold til erstatningsansvarsloven § 10 anmodet om en vejledende udtalelse om blandt andet erhvervsevnetabet efter trafikskaden. Erhvervsevnetabet blev vurderet til 25 % af den i forvejen nedsatte erhvervsevne. Af begrundelsen fremgår blandt andet:

"...

Vi har ved vurderingen af erhvervsevnetabet noteret os, at E forud for skaden maksimalt kunne arbejde 12 timer om dagen [skal formentlig være om ugen] med skånehensyn. Vi skønner således, at hendes erhvervsevne var væsentligt nedsat på ulykkestidspunktet.

Vi har lagt vægt på, at E i arbejdsprøvnninger efter ulykken

har kunnet arbejde mellem 9 til 12 timer om dagen, [skal formentlig være om ugen] men oplevede smerter ved en arbejdstid på 12 timer.

Vi skønner således, at ulykken har medført yderligere skånehensyn i form af ikke-nakkebelastende arbejde og yderligere nedsat arbejdstid til omkring 9 timer om ugen.

På baggrund heraf vurderer vi, at ulykken har medført et erhvervsevnetab svarende til skønsmæssigt **25 procent** af den i forvejen nedsatte erhvervsevne.

..."

Af supplerende udtalelse af 30. november 2007 fra Arbejdsskadestyrelsen fremgår blandt andet:

"...

Vi har i vores udtalelse vurderet erhvervsevnetabet efter ulykken den 30. januar 2004 skønsmæssigt til et erhvervsevnetab på 25 procent af den i forvejen nedsatte erhvervsevne.

Det kan tilføjes, at arbejdsskadesagen fra december 1999 er afgjort med et varigt erhvervsevnetab på 20 procent, der er udbetalt som kapitalerstatning og beregnet ud fra en årsløn i 1999-niveau på 184.000 kr.

..."

Sagsøgerens påstand overfor P

er opgjort således:

Årsløn på skadestidspunkt 30. januar 2004	114.766 kr.
Opreguleret til forfaldstidspunkt 23. januar 2011	139.500 kr.
Erhvervsevnetabsprocent	50%
Erstatning efter aldersreduktion	669.600 kr.
Allerede udbetalt	160.800 kr.
Resterhvervsevnetabserstatning:	508.800 kr.

Forklaringer

E har blandt andet forklaret, at hun er 42 år. Hun blev færdiguddannet som social- og sundhedshjælper i 1999. Derefter fik hun et afløserjob, men første dag på arbejdet faldt hun ned af en trappe. Det var i december måned, men hun arbejdede videre frem til engang i januar. Derefter blev hun sygemeldt. Hun gik på barsel i juni/juli 2000 og fødte i september 2000. Hun husker ikke præcis, hvornår hendes barsel sluttede, men hun talte i den forbindelse med kommunen, som mente, at hun skulle på et kursus "Sæt kurs". Det var et kursus i blandt andet jobsøgning og afklaring i forhold til arbejdsmarkedet. Hun husker ikke, hvor mange timer dagligt hun gik på kursus. I januar 2003 skulle der ske afklaring af, om hun kunne klare

buskørsel. Hun var på AMU-Centret i Aalborg og kørte en tur på ca. 1½ time med pauser for at se, om hun kunne holde til at køre bus. Hun havde i forvejen buskørekort. Kurset varede kun den ene formiddag. Så var hun på Dalsagercentret, hvor hun kørte ud med hjælpemidler til ældre i kommunen. Det kunne være stok, rollator, seng m.v. Der var altid andre med til at løfte. Hun lavede papirarbejde og kørte bilen. Hun deltog ikke ret meget i vedligeholdelse m.v., selvom det var beskrevet, at hun skulle. Hun husker ikke at hun startede med 20 timer. Det blev vurderet, hvor meget hun kunne holde til. Arbejdsprøvningen varede stadig, da trafikulykken skete. Hun blev sygemeldt vistnok efter nogle dage. Ulykken skete en fredag og hun ventede henover weekenden. Arbejdsskaden havde primært berørt ryg og ben, og trafikskaden bestod i piskesmæld. Hendes hovedpine blev værre, og det snurrede i fingre og arme, og hun havde ondt i nakken og lå vågen om natten. I juli 2004 kom hun i arbejdsprøvning hos NBV. Det bestod blandt andet i at fodre dyr og sørge for beplantning. Der var ikke tale om rengøring. Hun fungerede som vejleder for brugere, der var udviklingshæmmede. Hun husker ikke sit timetal til at begynde med, men hun mener, at det gik nedad. Hun kan godt huske, at det gik ned til 9 timer. Det var fordi, hun var meget sygemeldt. Det var ikke hende, der fastsatte de 15 timer til at begynde med, det var kommunen. Det gik bedre på de 9 timer end på 12 timer, men det var stadigvæk med sygedage. Hun oplevede det værre efter trafikskaden. Før den kunne hun klare op til 12 timer og efter den maksimalt 9 timer. Hun kom i praktik på Reva i Hjørring. Hun kan godt huske, at opgaverne bestod i at vikle snor i en bestemt længde og sætte plastikdele sammen, sætte snor på til kuffertmærker m.v. Det var det, hun lavede. Udgangspunktet var, at hun arbejdede 15 timer, men det blev sat op til 19 timer. Kommunen ville have tiden forhøjet til de 19 timer. Hun havde mulighed for at hvile i et rum, hvor hun kunne lægge sig, og der var hæve/sænkeborde. Hun syntes ikke, at det gik godt med de 15 timer, men alligevel ville kommunen prøve med 19 timer. Den 18. april kom hun igen på Dalsagercentret. Det var meget de samme opgaver, som hun havde haft tidligere, og det var svært at klare 12 timer. Hun havde mange sygedage og måtte altid hen og ligge, når hun kom hjem, og hun måtte også gå tidligt i seng. Hun sluttede i juni 2005. Hun mente da selv, at hun kunne klare et flexjob, sagsbehandleren var ikke enig i det, men hun ville ikke bare lade stå til. Hun ville gerne gå på arbejde, og hun mente, at hendes vilje ville kunne overvinde problemerne, og det endte med, at hun blev tilkendt flexjob. I 2006 var hun på Sygehus Vendsyssel - på en afdeling, hvor hun havde noget sekretærarbejde. Hun kopierede, afsendte røntgenbilleder, lavede kaffe og arbejdede med journaler. Hun mener, at hun startede på 12 timer, men hun kunne kun klare 3 gange 3 timer om ugen. Hun var rigtig glad for det, og hun var blevet lovet at kunne komme i flexjob der, hvis hun kunne holde til de 12 timer, men det kunne hun ikke. Derefter har hun haft kurser hos AOF, i jobsøgning og -træning. Hun har ikke på noget tidspunkt oplevet en bedring eller en fremgang. I august 2003 mente hun, at hun kunne klare de 12 timer om ugen. Hun havde også 12 timer ugentligt, da hun var på NBV, men da havde hun også en ugentlig sygedag. Flexjobbet var også lagt op til 12 timer om ugen. Hun har ingen bemærkninger til at læ-

gekonsulenten Benn Rønnow Duus ikke mener, at der er en lægelig begrundelse for problemerne.

Vidnet Benn Rønnow Duus har blandt andet forklaret, at han er ledende overlæge på ortopædisk afdeling M på Bispebjerg Hospital og speciallæge i ortopædisk kirurgi. Han har været tilknyttet Ankestyrelsen som lægekonsulent siden 1994. Han bistår med vurdering af blandt andet arbejdsskadesager på baggrund af lægelige akter. Lægekonsulenterne foretager ikke selv undersøgelse af skadelidte. Han har udarbejdet den lægefaglige udtalelse til Ankestyrelsen den 24. juli 2010, og han vedstår denne erklæring. Grundlaget for vurderingen er de lægelige akter, han har refereret til. Det er vurderet, hvad der er sket ved ulykken. Der er ikke tale om brud, forvridninger, diskusprolaps, altså ikke tale om strukturelle skader. Der kan ikke konstateres objektive skader. Der er beskrevet en bedring i tilstanden for så vidt angår gener. Der er beskrevet skånebehov i forhold til rygbelastende arbejde, men det er beskrevet, at skadelidte kan klare ikke-rygbelastende arbejde. Det vil typisk være arbejde, hvor der ikke er løft og ikke er akavede arbejdsstillinger. Den private ulykke vurderes på grundlag af speciallægeerklæringen fra speciallæge Glen Gorm Rasmussen fra den 21. september 2004 og speciallægeerklæringen fra speciallæge Ole Fedders af 21. marts 2005. Den vejledende udtalelse i trafikssagen er kommet på baggrund af en vurdering af det, skadelidte har oplyst til speciallægerne. Hvis skadelidte oplever en forværring, som der er beskrevet i begrundelsen for méngraden fra 30. maj 2007, er der en årsagssammenhæng. Det er som nævnt de lægelige akter, der er grundlag for den lægefaglige udtalelse, og udtalelsen er lavet på baggrund af de lægelige akter, han blev præsenteret for. Han ser også de sociale akter, men de er ikke lægelige akter. Han har efterfølgende set ressourceprofilen, men han ser ikke nogen lægelig begrundelse for, at der ikke kan opnås mere end 12 timers arbejde. Vurderingen af erhvervsevnetabet afgøres af jurister og er en juridisk vurdering. Han har ikke været nede i egen læges journaler og har ikke vurderet på, om der var gener i form af hovedpine forud for det private uheld. Ole Fedders har vurderet, at der er en vis yderligere funktionsindskrænkning. Det er noget der vægter. Det er vurderet, at der er en samlet forværring, og det er vurderet af flere uafhængige speciallæger. Forklaringerne kan være noget funktionelt. Det kan være interessant at se egen læges journal, men hvis Ankestyrelsen vurderer, at sagen er tilstrækkelig oplyst, går man ud fra det. Hvis der er nogen anledning til at vurdere, at der er noget galt, eller der mangler noget, kan man tilbagesende sagen. Generne op til det private uheld gav mulighed for at arbejde mere end 12 timer ugentlig ud fra en lægefaglig baggrund. Han foretager kun vurdering ud fra en lægelig baggrund.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har til støtte for den nedlagte påstand i **relation til sagsøgte 1**, Ankestyrelsen gjort gældende,

Vedrørende erhvervsevnetabsprocenten:

- at E s funktionsniveau efter arbejdsskaden i 1999 og forud for trafikskaden den 30. januar 2004 var indskrænket således, at hun alene kunne medvirke 12 timer om ugen i arbejdsprøvning på skånsomme vilkår,
- at E s indtjeningssevne på tidspunktet for trafikskaden således maksimalt kan fastsættes til 1/3 i forhold til fuld erhvervsevne svarende til arbejde 37 timer om ugen,
- at E s indtjeningssevne som følge af arbejdsskaden den 15. december 1999 således er nedsat med 65%,
- at det påhviler Ankestyrelsen med overvejende sandsynlighed at godtgøre, at E s indtjeningssevne ville være blevet forbedret i forhold til det, der kunne forventes på basis af ca. 12 timers arbejdsindsats om ugen, som var det niveau E var på da trafikskaden skete den 30. januar 2004, jf. Lov om sikring mod følger af arbejdsskade § 13 og
- at Ankestyrelsen ikke er i stand til at løfte denne bevisbyrde, da E ikke på noget tidspunkt varigt har været i stand til at forbedre sit funktionsniveau/indtjeningssevne ud over 12 timer om ugen siden hun blev sygemeldt efter arbejdsskaden 15. december 1999.

Vedrørende tilkendelsestidspunktet:

- at nærværende sag i relation til Ankestyrelsen vedrører spørgsmålet om fastsættelse af erhvervsevnetab siden den 4. april 2005, idet Arbejdsskadestyrelsen denne dato, jf. tidligere fremlagte bilag 36, af egen drift genoptog spørgsmålet om erhvervsevnetab, der førte til Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 26. juli 2006, jf. tidligere fremlagte bilag 2, hvilken afgørelse blev anket til Ankestyrelsen, som traf afgørelse den 16. november 2007, tidligere fremlagt som bilag 3, og denne afgørelse er ved seneste afgørelse af 23. december 2010 blev genoptaget af Ankestyrelsen, hvorfor den periode vedrørende erhvervsevnetabserstatning, som er genstand for prøvelse, således er perioden fra 4. april 2005,
- at at E ikke på noget tidspunkt gennem hele forløbet har udvist en funktionsevne på mere end 12 timers skånsomt arbejde om ugen,
- at erhvervsevnetabsprocenten efter lov om sikring mod følger af arbejdsskade skal fastsættes til enten det den aktuelt er og tilkendes midlertidigt som løbende erstatning, mens den erhvervsmæssige situation er uafklaret under eksempelvis et afklaringsforløb, jf. Lov om sikring mod arbejds-

skade § 31, stk. 4, eller endeligt når den erhvervsmæssige situation er endeligt afklaret, jf. § 31, stk. 1, og at erhvervsevnetabsprocenten i E tilfælde derfor skal fastsættes til 65% som løbende erstatning også for den midlertidige periode og således fra den 4. april 2005,

- at erhvervsevnetabet i den uafklarede periode fra 4. april 2005 til 5. august 2005, hvor E blev fundet omfattet af fleksjobreglerne skal fastsættes til 65% svarende til det, det da aktuelt var, jf. Lov om sikring mod følger af arbejdsskade § 31, stk. 4, og
- at erhvervsevnetabsprocenten som følge af arbejdsskaden sket den 15. december 1999 skal fastsættes til 65% ved endelig afgørelse med virkning fra 5. august 2005, som er det tidspunkt, hvor den erhvervsmæssige situation var endelig afklaret i relation til arbejdsskaden den 15. december 1999, jf. Lov om sikring mod følger af arbejdsskade §§ 31, stk. 1 og 32, stk. 6.

Til støtte for den **overfor sagsøgte 2 P**
principale påstand gøres gældende,

ledlagte

- at der er to årsager til E's betydeligt nedsatte erhvervsevne,
- at dette er henholdsvis arbejdsskaden sket den 15. december 1999 og trafikulykken sket den 30. januar 2004,
- at E's indtjeningsevne på ulykkestidspunktet den 30. januar 2004, såfremt ingen af skaderne var sket, kan fastsættes til kr. 229.531,98, jf. bilag 15,
- at denne indtjeningsevne ifølge den øverste administrative myndighed (Ankestyrelsen) indenfor arbejdsskadeområdet imidlertid var nedsat med 50% på tidspunktet for trafikskaden den 30. januar 2004, jf. sagsøgte 1's bilag A,
- at Ankestyrelsen har vurderet det samlede erhvervsevnetab til 75%, jf. sagsøgte 1's bilag A,
- at Ankestyrelsen har vurderet, at 1/3 af det samlede erhvervsevnetab kan henføres til trafikskaden den 30. januar 2004, jf. sagsøgte 1's bilag A,
- at erhvervsevnetabet som følge af trafikskaden den 30. januar 2004 således skal beregnes på baggrund af en årsløn på kr. 114.765,99 og en procentsats på 50% (svarende til 1/3 af det samlede erhvervsevnetab på 75%), og

at erstatningen herfor efter fradrag af allerede udbetalt erstatning udgør kr. 508.800,00, jf. replikken side 3.

Til støtte for den nedlagte mest subsidiære påstand i relation til sagsøgte 2 gøres gældende,

at såfremt der opnås fuldstændig medhold i den overfor sagsøgte 1 nedlagte påstand, så var sagsøgers indtjeningsevne på tidspunktet for trafikskaden nedsat til 1/3 af fuld erhvervsevne svarende til kr. 229.531,98,

at dette svarer til en indtjeningsevne på kr. 80.336,19 (kr. 229.531,98 x 0,35),

at E som følge af den yderligere funktionsnedsættelse fra en præstationsevne på 12 timer om ugen før trafikskaden nedsat til 9 timer om ugen efter trafikskaden er påført et yderligere tab af indtjenings-/erhvervsevne på 25% af den således forud for trafikskaden den 30. januar 2004 nedsatte indtjenings-/erhvervsevne, jf. Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse fremlagt som bilag 8 og

at erstatningen for erhvervsevnetab på 25% af resterhvervsevnen på 1/3 af fuld erhvervsevne derfor skal beregnes på grundlag af en årsløn på kr. opreguleret årsløn på kr. 97.500,00 svarende til en samlet erstatning på kr. 73.200,00 efter fradrag af allerede udbetalt erstatning fra sagsøgte 2, jf. replikken side 3.

Erhvervsevnetabsprocent og årsløn til brug for udmåling af erstatning efter trafikskaden den 30. januar 2004:

Det bestrides, at sagsøger overfor sagsøgte 2 på noget tidspunkt har accepteret årslønsfastsættelse m.v. til brug for den foretagne erstatningsudbetaling – tværtimod.

Sagsøger påstår som udgangspunkt ikke Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse tilsidesat, men tværtimod erstatning udbetalt i henhold hertil, dog på baggrund af korrekt fastsat årsløn. Sagsøger påstår alene Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse tilsidesat i det omfang sagsøger ikke måtte opnå medhold i den overfor Ankestyrelsen nedlagte påstand og således afhængigt af den endelige reducerede indtjeningsevne fastsat som følge af arbejdsskaden den 15. december 1999 ved rettens afgørelse.

Årsløn til brug for udmålingen af erstatningen som følge af trafikulykken den 30. januar 2004 skal fastsættes til værdien af sagsøgers arbejdskraft på tidspunktet for færdselsulykken.

Denne årsløn kan som anført passende angives som den procentuelle reduktion af erhvervsevnen forud for trafikulykken den 30. januar 2004 som følge

af arbejdsskaden sket den 15. december 1999 i forhold til den indtjeningssevne E må antages at ville have haft, såfremt hun forud for trafikskaden den 30. januar 2004 havde fuld erhvervsevne i behold.

...

Sagsøgte 1 har til støtte for sin påstand gjort gældende, at

Det samlede erhvervsevnetab

Når der efter sygebehandling, optræning eller revalidering er grundlag for at skønne over skadelidtes fremtidige helbredstilstand og erhvervsmuligheder, afgør Arbejdsskadestyrelsen, om der tilkommer skadelidte erstatning for tab af erhvervsevne og godtgørelse for varigt men, jf. arbejdsskadesikringslovens § 31, stk. 1 (dagældende).

I medfør af lovens § 32, stk. 1 (dagældende), tilkommer der skadelidte erstatning for tab af erhvervsevne, hvis arbejdsskaden har medført nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Der ydes dog ikke erstatning, hvis erhvervsevnetabet er mindre end 15 procent.

Ved bedømmelsen af erhvervsevnetabet tages hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og optræning, jf. lovens § 32, stk. 2 (dagældende).

Det påhviler ifølge fast retspraksis E at godtgøre et sikkert grundlag for en tilsidesættelse af Ankestyrelsens vurdering, hvorefter hendes samlede erhvervsevnetab i perioden fra den 5. august 2005 til den 1. august 2008 udgjorde 50 procent, jf. eksempelvis U.1996.1167H og U.2004.2444H.

Det er således udtryk for en fejlagtig retsopfattelse, når E i sit påstandsdokument (side 2, 4. "at") anfører, at det i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 13 skulle påhvile "Ankestyrelsen med overvejende sandsynlighed at godtgøre, at E's indtjeningssevne ville være blevet forbedret i forhold til det, der kunne forventes på basis af ca. 12 timers arbejdsindsats om ugen, som var det niveau E var på da trafikskaden skete den 30. januar 2004". Bevisformodningsreglen i lovens § 13 finder således ikke anvendelse ved fastsættelsen af det samlede erhvervsevnetab, jf. U.2004.2935H.

E har ikke godtgjort et sikkert grundlag for en tilsidesættelse af Ankestyrelsens vurdering, hvorefter hendes samlede erhvervsevnetab i perioden fra den 5. august 2005 til den 1. august 2008 udgjorde 50

procent.

Det følger som nævnt af arbejdsskadesikringslovens § 32, stk. 2, at der ved bedømmelsen af erhvervsevnetabet må tages hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og optræning.

Som anført i Ankestyrelsens afgørelse (bilag A), side 3, midtfor, var der den 5. august 2005 ikke grundlag for den antagelse, at E der da netop var fyldt 35 år, ikke skulle kunne opnå en arbejdsfunktion, hvor hun ville kunne arbejde på halvtid.

Det forhold, at E i tilknytning til de forudgående arbejdsprøvninger havde givet udtryk for, at hun ikke magtede at arbejde mere end 12 ugentlig, udgør ikke et grundlag - endsige et sikkert grundlag - for en tilsidesættelse af Ankestyrelsens vurdering af hendes erhvervsevne.

Det bemærkes - ex tuto -, at de lægelige oplysninger om E s helbredsmæssige forhold den 5. august 2005 heller ikke giver grundlag for en tilsidesættelse af Ankestyrelsens vurdering. Oplysningerne giver således ikke grundlag for den antagelse, at E erhvervsevne skulle have været nedsat med mere end 50 procent - tværtimod.

Retten må på den anførte baggrund i forholdet mellem E og Ankestyrelsen lægge til grund for sin afgørelse, at E samlede erhvervsevnetab i perioden fra den 5. august 2005 til den 1. august 2008 udgjorde 50 procent.

Erhvervsevnetabet som følge af arbejdsskaden

Efter arbejdsskadesikringslovens § 13 (nu § 12, stk. 2) anses et påvist tab af erhvervsevne, et varigt men eller en persons død for at være en følge af arbejdsskaden, med mindre overvejende sandsynlighed taler herimod.

Overvejende sandsynlighed taler imod, at E samlede erhvervsevnetab alene skulle være en følge af den anerkendte arbejdsskade.

I forholdet mellem E og Ankestyrelsen kan det således lægges til grund som ubestridt, at den anerkendte arbejdsskade alene har medført gener i form af lette daglige lændesmerter.

Efter trafikuheldet den 30. januar 2004 forværredes lændesmerterne, ligesom E fik nakkesmerter, hovedpine og smerter ud i højre arm, jf. speciallæge Glen Gorm Rasmussens erklæring af 29. september 2004 (bilag 5), side 3, og speciallæge Ole Fedders speciallægeerklæring

af 21. marts 2005 (bilag 6), side 3, "aktuelle klager", sammenholdt med side 6, "Konklusion".

Det kan i forholdet mellem E og Ankestyrelsen lægges til grund som ubestridt, at forværringen af lændesmerterne, nakkesmerterne, hovedpinen og smerterne ud i højre arm ikke har nogen sammenhæng med den anerkendte arbejdsskade.

Af E oplysninger til speciallæge Ole Fedder og beskrivelserne ressourceprofilen (bilag 4), eksempelvis side 3 (under *Fravær*) og side 16 (midtfor), fremgår, at de nævnte gener påvirkede hendes erhvervsevne.

E påstand over for Ankestyrelsen er da også udtryk for en anerkendelse af, at hendes samlede erhvervsevnetab ikke alene er en følge af den arbejdsskade.

Som det fremgår af afgørelsen (bilag A), har Ankestyrelsen således fundet, at E samlede erhvervsevnetab udgør 75 procent, men E har "alene" nedlagt påstand om anerkendelse af, at hendes erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaden er 65 procent. E anerkender altså, at hendes samlede erhvervsevnetab ikke alene kan anses for en følge af den anerkendte arbejdsskade.

I forholdet mellem E og Ankestyrelsen kan retten derfor lægge til grund, at overvejende sandsynlighed taler imod, at E samlede erhvervsevnetab må anses for en følge af arbejdsskaden, jf. herved arbejdsskadesikringslovens § 13.

Herefter påhviler det ifølge fast højesteretspraksis F at tilvejebringe et sikkert grundlag for en tilsidesættelse af Ankestyrelsens skønsmæssige vurdering, hvorefter 2/3 af det samlede erhvervsevnetab må anses for en følge af den anerkendte arbejdsskade, jf. eksempelvis U.2008.1374H, U.2009.2360H og U.2010.204H. Hun har ikke godtgjort et sådant grundlag.

Tilkendelsestidspunktet

Ifølge arbejdsskadesikringslovens § 32, stk. 4, tilkendes erstatningen som en løbende ydelse, medmindre den kapitaliseres efter reglerne i lovens § 43. Den årlige ydelse (erstatning) udbetales med 1/12 månedlig forud og løber fra tidspunktet for afgørelsen, medmindre særlige omstændigheder taler for et andet tidspunkt, jf. lovens § 32, stk. 6.

Som det fremgår af bestemmelsens ordlyd, beror afgørelsen af, om udgangspunktet bør fraviges, på et frit forvaltningsretligt skøn.

Ifølge Ankestyrelsens afgørelse har E ret til erstatning for en varig erhvervsevnenedsættelse på 35 procent med virkning fra 5. august 2005 svarende til det tidspunkt, hvor hun blev visiteret til fleksjob. E's erhvervsmæssige situation var ikke afklaret forud for dette tidspunkt.

E har ikke godtgjort noget grundlag for en tilsidesættelse af Ankestyrelsens skøn, hvorefter der ikke foreligger særlige omstændigheder, der taler for at fastsætte tidspunktet for udbetaling af erstatningen for et varigt erhvervsevnetab til et tidligere tidspunkt end den 5. august 2005.

Sagsøgte 2 har til støtte for sin påstand gjort gældende, at

Sagsøgte 2 kan tiltræde sagsøgers angivelse om, at de lægelige og kommunale akter påviser, at sagsøger forud for trafikuheldet den 30. januar 2004 maksimalt kunne arbejde 12 timer ugentligt.

Det bestrides således, at uheldet den 30. januar 2004 har bidraget eller bidraget nævneværdigt til E's nedsatte arbejdsevne, der både før og efter uheldet alene rakte til 12 timers arbejde om ugen svarende til en erhvervsevnenedsættelse på 12/37.

Det må i overensstemmelse med Arbejdsskadestyrelsens vurdering, i det mindste i forholdet mellem sagsøger og sagsøgte 2, lægges til grund, at ulykkestilfældet ikke har ført til en forværring af sagsøgers lænderyggener, og der foreligger ikke det fornødne sikre grundlag for en anden vurdering. Det bemærkes, at medsagsøgtes partsindlæg af 24. juli 2010 (bilag G) er uden relevant bevisværdi i sagen mellem sagsøger og sagsøgte 2, hvor sagsøger ikke har søgt at anfægte Arbejdsskadestyrelsens vurdering gennem en forelæggelse for Retslægerådet.

Det er nærliggende at antage, at andre ikke-uheldsrelaterede omstændigheder har være medvirkende til E's opfattelse af hendes eget funktionsniveau - en opfattelse, der ikke har kunnet verificeres ved objektive undersøgelser.

Det ses således ikke godtgjort, at andet en arbejdsskaden i december 1999 er medvirkende årsag til det nedsatte funktionsniveau, jf. bevisreglen i den dagældende arbejdsskadesikringslov § 13 (nu § 12, stk. 2).

Der er således ikke holdepunkter for at fastslå, at uheldet den 30. januar 2004 har ført til gener, der har eller kan danne grundlag for et dertil relateret erhvervsevnetag på 15 % eller mere, heller ikke set i forhold til E's i forvejen nedsatte erhvervsevne.

Subsidiært gøres det gældende, at det ikke er godtgjort, at følgerne rækker

videre end vurderet af Arbejdsskadestyrelsen i vejledende udtalelse af 30. maj 2007 (bilag 8), hvor erhvervsevnetabet vurderes til 25% af den i forvejen nedsatte erhvervsevne (12/37).

Der ses ikke at være grundlag for at kritisere den til grund for P udbetalte erhvervsevnetabserstatning skønnede årsløn på kr. 62.400,00 som udtryk for E indtjeningssevne før uheldet i 2004, jf. Kommuneforsikring A/S' brev af 19. juni 2009 (bilag 12).

Der ses ikke at være nogen som helst holdepunkter for som anført at fastsætte årslønningen med relation til uheldet den 30. januar 2004 til kr. 114.765,99 som påstået af E jf. opgørelsen i replikken.

Sagsøger har ikke i den private erstatningssag på sædvanlig vis dokumenteret årslønningen og har ikke fremsat konkrete indvendinger mod opgørelsen i ovennævnte brev, hvor årslønningen opgøres til kr. 62.400,00.

Sagsøgers angivelser om årsløn er baseret på udokumenterede angivelser fra denne forbund.

Årslønningen i forhold til skaden i 1999 blev oprindelig, uden sagsøgte 2 kender grundlaget herfor, skønnet til 184.000,00 og 12/37 af denne årsløn, eller kr. 59.675,00, ligger under den årsløn, sagsøgte 2 anvendte ved beregningen.

Selv om man måtte følge sagsøgers argumentation om en årsløn på enten kr. 211.000 eller kr. 229.532,00, ville en sådan beregning alene føre til en mererstatning på henholdsvis kr. 15.600,00 og kr. 31.200,00.

Det bestrides, at rettens afgørelse i forholdet mellem Ankestyrelsen og sagsøger kan eller skal have afsmittende virkning på opgørelsen af erstatningen efter uheldet den 30. januar 2004. Afgørelsen heraf må undergives en selvstændig vurdering efter erstatningsansvarsloven.

Det bestrides, at der er grundlag for at beregne renter forud for sagsanlægget, idet P ikke forud for dette har haft grundlag for en antagelse om en erhvervsevnetabsprocent eller en årsløn som nu påstået.

Rettens begrundelse og afgørelse

Det fremgår af de sociale akter i sagen, at E ikke på noget tidspunkt efter arbejdsskaden, hverken før eller efter trafikskaden, havde magtet at arbejde mere end 12 timer ugentligt. Ankestyrelsen har vurderet, at der den 5. august 2005, hvor E blev visiteret til fleksjob, ikke var grundlag for at antage, at hun ikke ville kunne opnå en arbejdsfunktion, hvor hun ville kunne arbejde på halv tid. Der er ikke alene med de realiserede arbejdstimer påvist et sikkert grundlag for at tilsidesætte

denne vurdering og dermed tilsidesætte Ankestyrelsens vurdering af, at E
; samlede erhvervsevnetab fra den 5. august 2005 til
den 1. august 2008 udgjorde 50 procent .

På baggrund af de lægelige udtalelser i sagen, herunder fra overlæge Ole Fedders og speciallæge Glen Gorm Rasmussen, må det antages, at der efter trafikulykken skete forværring af lændesmerter og opstod smerter og indskrænket bevægelighed i nakken, hovedpine og smerter i højre arm. På den baggrund er det overvejende sandsynligt, at E samlede erhvervsevnetab ikke alene er en følge af arbejdsskaden, hvilket også understøttes af hendes påstand i forhold til Ankestyrelsen. E har ikke påvist et sikkert grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens vurdering, hvorefter 2/3 af erhvervsevnetabet er en følge af arbejdsskaden.

Uanset oplysningen om at Arbejdsskadestyrelsen af egen drift genoptog sagen den 1. april 2005, findes der ikke at være påvist fejl eller andre særlige omstændigheder, der kan begrunde, at erhvervsevnetabserstatningen skal tillægges virkning fra et tidligere tidspunkt end den 5. august 2005, hvor E blev visiteret til fleksjob.

Ankestyrelsens påstand om frifindelse tages herefter til følge.

Som ovenfor anført må det på baggrund af de lægelige udtalelser i sagen antages, at der efter trafikulykken skete forværring af lændesmerter og opstod smerter og indskrænket bevægelighed i nakken, hovedpine og smerter i højre arm. Som ovenfor anført magtede E hverken før eller efter trafikskaden, at arbejde mere end 12 timer ugentligt. Arbejdsskadestyrelsen har vurderet, at trafikskaden medførte et erhvervsevnetab svarende til skønsmæssigt 25 procent af den i forvejen nedsatte erhvervsevne. Arbejdsskadestyrelsens afgørelse ses ikke at være anfægtet. Det findes imidlertid ikke med den sikkerhed, der må kræves i henhold til erstatningsansvarsloven, bevist, at E ved trafikskaden blev påført et yderligere tab af erhvervsevne, for hvilket P er ansvarlig.

Ved beregning af E krav mod P blev der taget udgangspunkt i en årsløn på 184.000 kr. På baggrund af de nu foreliggende beregninger fra FOA, som efter det for retten oplyste er foretaget i henhold til gældende overenskomst, og som der ikke er grundlag for anfægte, lægger retten til grund, at den relevante årsløn var 229.532 kr. På baggrund af P's beregning, der ikke er bestridt, tages E påstand til følge med 31.200 kr. E har ikke nærmere begrundet sin rentepåstand. Kravet forrentes derfor med procesrente for sagens anlæg.

E har vedrørende sagsomkostninger i forhold til An-

kestyrelsen blandt andet anført, at der ved saganlægget er opnået erstatning for erhvervsevnetab på mere end 1 million kr. Dette må forstås således, at det er E ; opfattelse, at anlæg af retssag var årsag til Ankestyrelsens afgørelse af 23. december 2010. Uanset om sagsanlægget har haft andre konsekvenser mellem parterne, end hvad der afgøres ved retens dom, har dette ikke indflydelse på rettens fastsættelse af sagsomkostninger. Ankestyrelsen frifindes ved dommen og skal derfor tillægges sagsomkostninger. Efter sagens omfang og karakter fastsættes sagsomkostningerne til 50.000 kr. med tillæg af moms. Beløbet vedrører omkostninger til advokat.

I forhold til P har E alene fået medhold for 31.200 kr. i forhold til en reduceret påstand på 508.000 kr. og skal derfor betale sagsomkostninger. Efter sagens omfang og udfald fastsættes sagsomkostninger efter fradrag af retsafgift i forhold til det beløb hun får medhold for til 50.000 kr., der vedrører omkostninger til advokat.

Thi kendes for ret:

Ankestyrelsens frifindes.

I sagsomkostninger skal E til Ankestyrelsen betale 50.000 kr. med tillæg af moms.

P skal til E betale 31.200 kr. med procesrente fra den 17. juni 2010.

I sagsomkostninger skal E. til P - . betale 50.000 kr.

De idømte beløb skal betales inden 14 dage.

Dorthe Petersen

/hks

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Hjørring, den 18. juni 2013.

Heidi K. Stagsted, kontorfuldmægtig